

XVI. BOLYAI FARKAS MULTIDISCIPLINĂRIS ORSZÁGOS TANTÁRGYVERSENY
2023. május 5–7.

Gróf Teleki Sámuel Földrajzverseny-Országos döntő

Társadalomföldrajz

Feladatlap

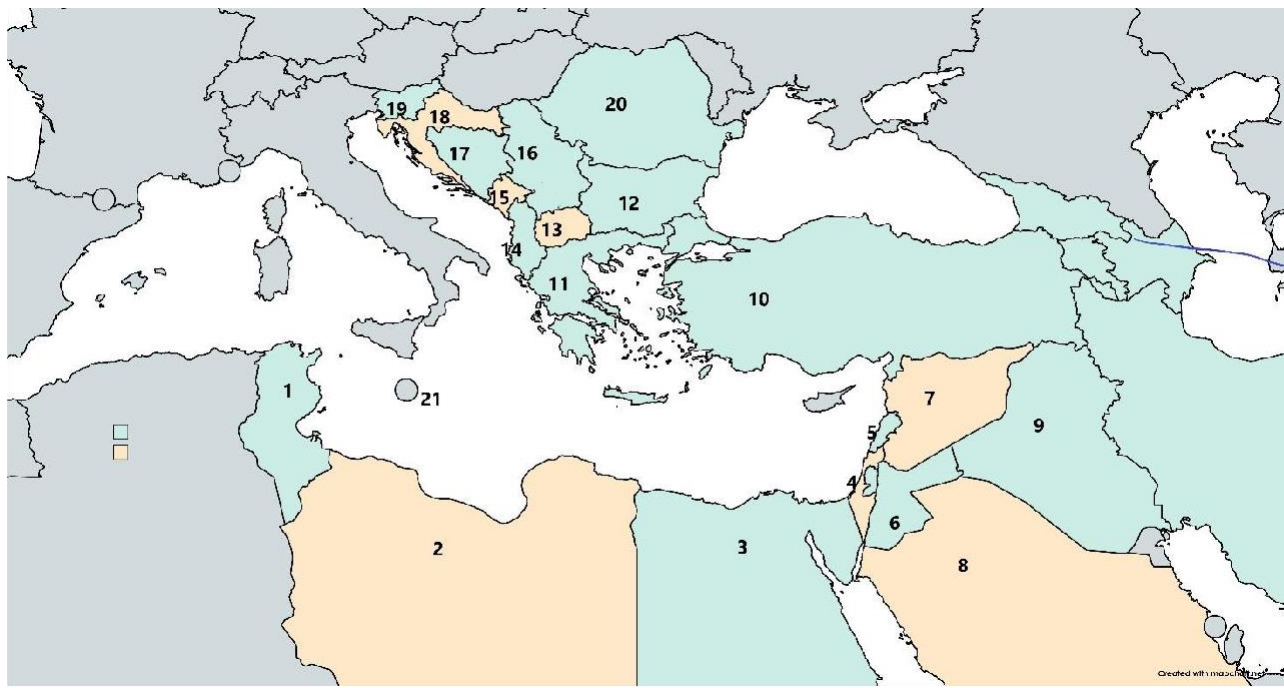
Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	Név	Aláírás
Javítóbizottság elnöke		
Javítóbizottság alelnöke Társadalomföldrajz tagozat		
Javítótanárok		

Utasítás

- Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!
- A feladatok megoldásához számológép nem használható! Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!
- A feladatok megoldásához kék színű tollat/golyóstollat használj!
- A feladatlapon javítani, átírni, radírozni stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!
- Piszkozatként használd a lapok hátoldalát!
- A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre! Az elérhető maximális pontszám 100, melyből a megjelenésre 10 pont jár.
- Pontegyenlőség esetén a helyezést sorrendben a VI és a VII. feladat dönti el.!

I. A következő térképvázlat alapján teljesítsd a feladat követelményeit! 27 pont

1. Nevezd meg a 2 és 3 számmal jelölt országokat!
2..... 3.....
2. Nevezd meg a 10 és 19 számokkal jelölt országok fővárosát!
10..... 19.....
3. Azonosítsd a Balkán-félsziget azon országait, ahol nem szláv nyelveket beszélnek. Írd a versenylapra azokat a számokat, melyek a térképen jelölik őket!
.....
4. Milyen nyelvcsaládba tartozó nyelveket beszélnek a 3 és 4 számmal jelölt országokban?
3..... 4 .....
5. Add meg azokat az országokat jelölő számokat, melyek az Európai Unió tagjai!
.....
6. Add meg azokat az országokat jelölő számokat, melyek kőolajexportáló országok!
.....
7. Mely gyarmatbirodalmak részét képezték a 2, illetve 3 számmal jelölt országok?
2 ..... 3 .....
8. Adj 2 példát 1945-90 között függetlenné vált országra! Írd a versenylapra az őket jelölő számokat!
.....
9. Adj 2 példát 1990 után függetlenné vált országra! Írd a versenylapra az őket jelölő számokat!
.....
10. Írd le annak a két tengerszorosnak a nevét, amely Európa és Ázsia határán található!
Melyik tengereket kötik össze és melyik szám jelöli azt az országot, melynek területén találhatók?
.....

II. Ezekben a feladatokban egy állításhoz négy fogalom, illetve válasz tartozik. Az állítás nemcsak egy fogalomra lehet igaz, hanem egyszerre többre is az alábbi variációk szerint. Írd a megfelelő betűjelet a megadott helyre! 5p.

A) Az állítás az a), a b) és a c) válaszra igaz.

B) Az állítás az a) és a c) válaszra igaz.

C) Az állítás a b) és a d) válaszra igaz.

D) Az állítás csak a d) válaszra igaz.

E) Az állítás mind a négy válaszra igaz.

1. Az alábbiak közül melyek a megújuló természeti erőforrások?

a) napenergia

b) szélenergia

c) árapály-energia

d) a folyóvizek energiája

2. Mely tényezők vezethetnek a fejlődő világ túlnépesedéséhez?

a) a szegénység

b) a csökkenő halálozási ráta

c) a minőségi éhezés

d) a magas szaporodási ráta

3. Milyen tendencia jellemzi a Föld népességszámának változását?

a) A magas jövedelmű országok népességnövekedési rátájának csökkenése.

b) A gazdasági fejlődésnek indult alacsony jövedelmű országok népességnövekedési rátájának csökkenése.

c) Az alacsony jövedelmű országok népességének aránya nő a Föld népességén belül.

d) A magas jövedelmű országok népességének aránya továbbra is meghaladja az alacsony jövedelmű országok népességének arányát.

4. Melyek ma a városiasodás legjelentősebb problémái?

a) A fejlett világban élő városiak arányának viharos, ugrásszerű megnövekedése.

b) A megfelelő ivóvíz biztosítása.

c) A nagyvárosokból történő elvándorlás.

d) A keletkező hulladék elhelyezése és újrahasznosítása.

5. A legészakibb fekvésű, legnagyobb lakosságú város

a). Boston

b). Jekatyerinburg

c). Seattle

d). Szentpétervár

III. Tanulmányozd a térképvázlatot, és old meg a feladatokat! 20 p.

a) Nevezd meg térképvázlatban betűkkel jelölt országokat!

A.....

B.....

C.....

D.....

E.....

b) Az alábbi kijelentésekre vonatkozóan írd le a vizsgalapra a megfelelő országot/országokat jelölő betűt/betűket!) A lehetséges helyes válaszok számánál több beírása pontlevonással jár.

1. Az euró-övezet országa/országai.....

2. Az egykori Jugoszlávia utódállama / utódállamai:

.....

3. Nem tagja/tagjai az Európai Uniónak: .....

4. Lakosságának vallása muzulmán .....

c) Nevezd meg a számokkal jelölt városokat!

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

IV. Az „A” oszlopban különböző rövidítéseket találsz, a „B” oszlopban pedig a hozzájuk tartozó meghatározásokat olvashatod. Keresd meg az egyes rövidítéseknek megfelelő nevet, illetve azok jellemzőit! Írd le a vizsgalapra a meghatározások betűjelét a fogalmak sorszáma után!

5p.

A

B

1. NAFTA .....

2. OPEC .....

3. BUX .....

4. WHO .....

5. IMF .....

A) Nem nemzetközi szervezetet jelöl.

B) A Világbankot jelöli.

C) Észak-amerikai Szabad-kereskedelmi Társulás

D) Legtöbb tagja Délnyugat-Ázsiában található.

E) A Egyesült Nemzetek Szervezetének szakosított szerve.

F) A Nemzetközi Valutaalap rövidítése.

G) Az ENSZ Nevelésügyi Tudományos és Kulturális szerve

H) Feladata a nemzetközi béke és biztonság fenntartása.

J) Kőolaj-exportáló Országok Szervezete

V. Az alábbi állítások az urbanizációs folyamatra vonatkoznak. Írd a megfelelő betűjelet az állítások sorszáma elé a pontozott vonalra! 14p.

- A) városokba áramlás a fejlett országokban
  - B) városokba áramlás a fejlődő országokban
  - C) mindkettőre vonatkozik
  - D) egyikre sem vonatkozik
- ..... 1. A folyamat a 18-19. században volt a leggyorsabb.
- ..... 2. A mezőgazdaság eltartó képességének csökkenése váltotta ki.
- ..... 3. Üteme a 20. század második felében gyorsult fel.
- ..... 4. A népességmozgás következtében a falusi településeken munkaerőhiány alakult ki.
- ..... 5. A folyamat elindításában a helyi társadalmi konfliktusok és a polgárháborús állapotok is szerepet játszottak.
- ..... 6. A városok a beáramló népesség számára vonzó munkalehetőséget és jó lakáskörülményeket kínáltak.
- ..... 7. A folyamat következménye a városi népesség arányának növekedése.
- ..... 8. Ennek köszönhetően jöttek létre Földünk legnépesebb városai.
- ..... 9. A folyamatot az ipar és a szolgáltatások fejlődése, új munkalehetőségek megjelenése indította el.
- ..... 10. A városba áramlás következtében a városok peremén nyomornegyedek alakultak ki.
- ..... 11. Az intenzív városba áramlásra a városok nem készültek fel: rosszak a lakáskörülmények és a közműellátottság, kevés a munkalehetőség.
- ..... 12. A népességmozgás elindításában a magas természetes szaporodás is szerepet játszott.
- ..... 13. Manapság az üteme egyre lassul, sőt ellentétes irányú népességmozgás is megfigyelhető.
- ..... 14. A folyamat elindításában a falusi térségekben kialakuló földhiány is szerepet játszott.

VI. Nemzetközi diákolimpiára érkező fiatalok a megnyitó napján baráti beszélgetést folytattak egymással. Mindenki mesélt hazájáról, szokásaikról, vallásáról, népéről. A rendkívül gazdag és színes történetekből néhány vallási szokást kiemelünk. Döntsd el, mely országokból, milyen vallási felekezetű diákok történetei a következők! 5p.

1. Kolkatából (Calcuttából) érkeztem. Képzeljétek, nekem szent állat a tehén, a húsát vallásunk nem engedi fogyasztani! Egyébként minden más termékét fogyasztjuk, a gyerekek vidéken még a tehéntrágyát is összegyűjtik tüzelni.
2. Ahonnan én jöttem, a városom neve alapján kitűnő a levegő minősége. Óriási öröm volt számomra, hogy a felekezetem püspökségének egykori pásztorát választották meg 2013-ban pápának.
3. Örülök, hogy találkoztam ezen a helyen bangalore-i testvéremmel, mert személy szerint nagyon fáj, hogy az elmúlt évtizedekben szüleink és nagyszüleink oly sokat acsarkodtak egymással hitük különbsége miatt. Országom 1971-ig egymástól 1800 km távolságban lévő két országrészből állt, én a nyugati utódállamban élek ma is a szüleimmel. Szerintem kevesen tudjátok, hogy a mi időszámításunk 622 évvel később kezdődik, mint keresztény barátaimé.
4. Büszkén mondhatom, hogy három világvallásnak is központja az én városom. Amerikából érkező rokonaimat mindig elkísérem, és velük együtt imádkozom ősi, lerombolt templomunk

maradványánál. Bármilyen furcsa, de nálunk vallási előírás a fiúgyermekek körülmetélése, akárcsak muszlim barátainnál.

5. Én egy olyan országból jöttem, ahol állandó a jókedv. Főként a karnevál idején hatalmas felvonulások, általános jókedv uralkodik. Népem imádja a futtbalt és tavaly decemberben gyászoltuk meg a világ talán legnagyobb futtbalistáját, akit népem adott a világnak. Országom bővelkedik erdőkben, és a világ legnagyobb vízhozamú folyama szeli át.

Állítás száma	Ország	Vallás
1		
2		
3		
4		
5		

VII. Egy ország területe 49 034 km², lakóinak száma 5 387 567 fő, a városlakók aránya 56%. 2019-ben 187 677 fő született, meghalt 156 123 fő. Egy tizedesjegyre számolj! 7 p.

- Mennyi az ország népsűrűsége?
- Hány fő lakott városban?
- Mennyi a születési arányszám?
- Mennyi a halálozási arányszám?
- Mennyi a természetes szaporodás?
- Mennyivel nőtt az ország lakosságának száma?
- Milyen alakú lehet az ország korfája?

VIII. Napjainkban a világ országaiban élőket számos probléma sújtja. Döntsd el, hogy milyen szinten kezelhetőek hatékonyan a felmerülő gondok! Írd be az alábbi jellemzők számát a megfelelő helyre 7p.

- Az adóbevételek nem megfelelő elosztása
- Zavarok a jogállami intézmények működésében
- Egy településen magasak a légszennyezettségi adatok ezért korlátozni kell az autóforgalmat
- A világ óceánjaiban a szemét mennyisége fokozatosan növekszik
- Globális felmelegedés
- Vízhiány és háborúk okozta migráció
- Egy befektető a település képébe nem illő épületet szeretne építeni

Helyi szint (egy város vagy falu saját szabályaival)	Nemzetállami szint (egy ország törvényeivel)	Globális szint (több ország vagy országcsoport közös fellépésével)